

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/254/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

31/2017. (III. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹s 2016. július 20-án előterjesztett **panaszát** a 2017. március 30-án – dr. Cservák Csaba tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a J. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a postai úton előterjesztett beadványában előadta, hogy az élettársa előző kapcsolatából van egy másfél éves gyermeket, a szülői felügyeleti jogot a panaszos élettársa, B.K. gyakorolja. A láthatás rendjét a bíróság akként szabályozta, hogy a gyermek három napot az anyjánál, három az apjánál tölt. A panaszos és élettársa ezt megfellebbezték, de még nem bírálták el. A gyermeket 2016. július 9-én reggel adták át a gyermek nagyszülei (panaszos élettársa korábbi élettársának, ifj. F. J.-nek a szülei). 2016. július 10-én délután fél öt körüli időben a házuk elé érkezett gépkocsival id. F. J. (előző élettárs apja) és a testvére, F. T. Az autóból egy nagy késsel (kb. 15 cm pengehosszúságú) a kezében kiugrott id. F. J.. Az autót is ő vezette, szemmel láthatóan ittas állapotban vagy valamilyen kábítószer hatása alatt állt. „Adjátok ide a gyereket, mert megöllek!” kiabálta, és a kést maga elé tartva a panaszos felé indult. A panaszos halálra rémült és beugrott a kerítés mögé, mert félt, hogy megölik. Ekkor id. F. J. a panaszos terhes nővére (K. M.) és a sógora, S. R. felé fordult fenyegetően. Ők is alig tudtak előle bemenekülni a házba. Az egésznek tanúja volt a helyszínen lévő B. G.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ekkor az autóból kiszállt F.T. is és ő is fenyegetően lépett fel, mindketten azt kiabálták, hogy megölik a panaszosékat. A panaszosék azonnal hívták a 107-et, elmondták, hogy mi történik és ígérték, hogy küldik a rendőröket. A rendőrök azonban nem jöttek és id. F. J. tovább kiabált a ház előtt.

15 perc elteltével ismét felhívták a rendőrséget, kb. 10-15 perc múlva megérkezett H. A. a J. település Rendőrőrs beosztottja 2 polgárral. A rendőr végig sapka nélkül intézkedett. Amikor id. F. J. meglátta jönni a rendőröket, a késsel a kezében elindult a M. utca irányába. A rendőr látta ezt és azt is, hogy kés van a kezében, de nem szólt utána, és hagyta, hogy id. F. J. elhagyja a helyszínt. A panaszost kezdte el faggatni, hogy mi történt és pedig tudta, hogy már két esetben tettek bejelentést, azt is mondta, hogy tudja, hogy mi történt. De ő csak azért jött, hogy meghallgassa a panaszosékat. A panaszosék kérték, hogy állítsa meg a késsel fenyegetőző, garázda id. F. J.-t, aki ittasan autót is vezetett. Többszöri kérésük ellenére közölte velük, hogy nem áll módjában őt megállítani és ő annál többet nem tud tenni, mint hogy felveszi az adataikat. A panaszosék teljesen ledöbbentek a rendőr viselkedésén. A rendőr láthatóan szétszórtan, összefüggéstelenül beszélt, mint aki nem tudja, hogy mit tegyen. A rendőr nem vette el id. F.J.-tól a kést, nem igazoltatta, nem vonta ellenőrzés alá, így önkívületi állapotban mászkált tovább egy nagy késsel az utcán. A helyszínen lévő két polgárőr pedig végig röhögte az egész helyzetet, jót mulattak az ügyön (G. Á. Zs. és K. K., a panaszos megjelölte az azonosító számukat is)

G. Zs., közölte velük, hogy ez nem garázdaság, nem veszélyes fenyegetés, vagy emberölés, ez csak egyszerű zaklatás, semmi más. Kitéltetett a panaszossal egy nyilatkozatot. Az autót átvizsgálták a rendőrök és megtalálták azt a kést, amivel meg akarta szúrni. A helyszínről valószínűleg egy másik késsel távozott. A panaszos megkérdezte G. Zs.-t, hogy Magyarországon lehet-e késsel fenyegetőzőve, ordítózva járni az utcán, amire azt felelte, hogy igen, ez a törvény, ez Magyarország. A rendőr közölte, hogy mehetnek a panaszosok panaszra, de ő úgyis azt mondja, hogy a panaszosék nem működtek együtt, nem adták meg az adataikat. A rendőr szándékosan nem intézkedett id. F. J.-vel szemben. A rendőrökön nem volt azonosító szám. (A panaszos megjelöli a panaszban a rendőr azonosítósámát.) A helyszínen maradt F. T.-t igazoltatták. Az intézkedés végén elkérték a rendőr nevét és az azonosítósámát, amit megadott. A polgárőröktől is elkérték, de ők kinevették őket.

Miután a rendőrök távoztak a helyszínre érkezett ifj. F. T. és a sógora N. J. és provokáló magatartást tanúsítottak. Ekkor felhívták a panaszosék a 112-t, ahonnan kapcsolták a J. városi Rendőrkapitányságot, az ügyeletes tiszt értetlenül állt az intézkedő rendőr viselkedése előtt, és ígérte, hogy küld másik járőrt. Nem sokkal később a panaszos élettársa ismét bejelentést tett, hogy még mindig a ház előtt fenyegetőznek. A telefonhívások után megérkeztek a járőrök.

A panaszost felháborítja, hogy négyszer kellett telefonálnia a rendőrségre, és hogy a J. település rendőrök nem voltak hajlandóak intézkedni, mivel nem volt sérülés.

2) A panaszos csatolta a Nyilatkozatot, amelyet a rendőr aláíratott vele. Eszerint magánindítványt terjesztett elő F. J.-sal szemben zaklatás miatt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető átirata szerint az adott ügygel összefüggésben a J. városi Rendőrkapitányság büntetőeljárást folytat id. F. J. és ifj. F. J. lakosokkal szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 222. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás megalapozott gyanúja miatt.

Az intézkedésről hang-, illetve képfelvétel nem készült.

A kapitányságvezető szerint a rendőri intézkedés indokolt, célhoz kötött volt, végrehajtása törvényes és szakszerű volt és megfelelt az arányosság követelményének. Megjegyzi továbbá, hogy az eljárás során 3 alkalommal hallgatta meg, melynek során az alap rendőri intézkedéssel kapcsolatban nem jelezett sérelmet.

2) H. A. r. ftörm. a 2016. szeptember 29-én kelt jelentésében előadta, hogy 2016.július 10-én 06-18 Óra közötti időben látta el a szolgálatát a J. település Rendőrség területén B. A. és Sz. S. jászkiiséri polgárőrökkel.

16 óra 45 perc körüli időben az Megyei TIK Ügyeletese azt az utasítást adta, hogy vonuljon J. település Sz. u. 16. sz. alatti ingatlanhoz, mivel onnan bejelentést tett K. M. arról, hogy őket F. J. egy késsel fenyegeti. A háznál egy kb. 6-8 fős társaság állt, a társaságból egy kb. 20-25 év körüli hölgy elmondta, hogy F. J. megpróbálta a testvérét leszúrni. Ezt követően a társaság tagjai a J. település A. utca irányába mutogatva azt mondták, hogy ott szalad az elkövető a késsel és a rendőr menjen utána és vonja intézkedés alá. Ezt követően a rendőr az A. utca felé tekintve észlelte, hogy a Sz. és A. utca sarkánál egy személy áll és várakozik, nem szalad senki sem ott. Ezt követően megkérte a hölgyet, hogy nyugodjon le és mondja el, hogy mi történt. A hölgy közölte, hogy ő már mindent elmondott a központnak, és miért őt akarják meghallgatni, miért nem F. J.-vel szemben intézkedik, aki egy késsel szaladgál. Ezt követően ismét megkérte a hölgyet, hogy mondja el részletesen a történetet, hogy a megfelelő intézkedéseket megtehessek. A hölgy végül elmondta, hogy a bejelentést megelőzően bltban voltak a testvérével és amikor visszaérkeztek megjelent egy sárga színű autóval F. J. és egy másik személy. F.J. megpróbálta késsel leszúrni a testvérét, de a testvére a kerítésen keresztül beugrott a házuk udvarára. A hölgy az eset elmondás során többször megjegyezte, hogy nem érti, hogy miért velük foglalkozik a rendőr, ahelyett hogy F. J.-vel szemben intézkedne. A jelenlévő családtagok is többször nehezményezték ezt.

Ezt követően a jelenlévők nem voltak hajlandóak többet mondani, méltatlankodtak, hogy őket hallgatja meg a rendőr, miközben F. J. késsel a kezében elmenekült az A. és a M. utca irányába. Ezt követően a hölgy által meghatározott, az elkövető menekülési útjának irányába elindult a rendőr, majd a J. település Sz. és A. utca kereszteződésében álló (már a rendőr kitérőzésekor is ott lévő) személyt intézkedés alá vonta, amely során megállapította, hogy F.T. erősen ittas állapotban volt. Meghallgatásakor elmondta, hogy testvérével, F. J.-vel érkeztek az ingatlanhoz, mivel a testvére látni akarta a fia gyerekeit. Testvére szóváltásba keveredett a panaszosékkal, de késsel fenyegetőzés nem történt. Elmondta, hogy testvére

gyalogosan távozott, de hogy hova és miért, azt nem tudta. F. T. feltételezhetően ittas állapota miatt akadozva beszélt, mondandóját több alkalommal félbeszakította. Előadását összefüggően nem tudta elmondani. A meghallgatás közben a panaszos családja megjelent a helyszínen és méltatlankodott, hogy miért nem F. J.-vel foglalkozik a rendőr. Ezt követően a rendőr megkísérelte a helyszínen és a környező utcákban felkutatni F. J.-t, de nem járt sikerrel.

Ezt követően ismételten megjelent a Sz. u. 16. sz. alatti ingatlannál, a bejelentő, a tanúk adatainak, illetve az általuk elmondottak rögzítése végett, mely során a panaszos és családja közölte, hogy nem mondanak semmit, mivel nincsenek megelégedve a rendőr intézkedésével. Továbbra is méltatlankodtak, hogy miért őket hallgatta meg a rendőr, majd közölték, hogy panaszt fognak tenni és elkérték a rendőr nevét és jelvéyszámát.

Ezt követően részükre megadta a kért adatokat és tájékoztatta őket, hogy a J. település Rendőrőrs parancsnokánál, a J. városi Rendőrkapitányság vezetőjénél panasszal élhetnek.

A személyek az intézkedés során többször kijelentették, hogy panasszal élnek mivel egy intézkedést nem így kell végrehajtani, mivel a testvérük, K. T. is rendőr, és ő elmondta nekik, hogy hogyan kell intézkedni. Ezt követően a panaszosék bementek a házba.

Az intézkedés megkezdésekor egy Opel Astra parkolt a ház előtt, abban nem ült senki. A gépjárművet leellenőriztem az EDR rendszeren keresztül, abból megállapította, hogy a tulajdonosa F. J., akit nem állt módjában intézkedés alá vonni, mivel a kiérkezése előtt elhagyta a helyszínt. F. J. felkutatása és elszámoltatása a későbbiekben sem vezetett eredményre.

Olyan tájékoztatást nem adott a panaszosnak, hogy csak sérülés esetén van módjukban intézkedni.

A panaszosék figyelmét felhívta arra, hogy a részletes szükséges információkat tartalmazó bejelentés alapján van lehetőségük a rendőröknek a szakszerű, jogszerű intézkedések megtételére, amelyet azonban nem sikerült az intézkedés során megértetni a jelenlévőkkel.

Az intézkedés során a vele szolgálatot teljesítő polgárőröktől, Sz. s.-től és B. A.-tól nem tapasztalt a rendőr olyan viselkedést, ami sértő lett volna a panaszosra és családtagjaira nézve, végig higgadt, komoly magatartást tanúsítottak. Az az állítás, hogy nevetgéltek, illetve mulattak a panaszoson és családtagjain nem felel meg a valóságnak.

Az intézkedés megkezdésekor a bejelentő részére a nevét, jelvéyszámát és a szolgálati helyét nem közölte, tekintettel arra, hogy a bejelentésben testi sérülés okozására alkalmas eszköz is szerepelt. A későbbiekben pedig a panaszosék nem együttműködő magatartása miatt maradt el a közlése. Az intézkedés végén azonban azokat közölte és a panaszosék rögzítették is.

Az intézkedés a rendőr és a polgárőrök részéről is higgadt, nyugodt hangvételű volt. A polgárőrség tagjai jelvénnel nincsenek ellátva, igazolvánnyal rendelkeznek. Az intézkedés során a rendőr emlékezete szerint viselte a sapkát, azonban megjegyzi, hogy a sapka viselése az intézkedést és annak végkimenetelét érdemben nem befolyásolja.

Az intézkedésről hang- és videofelvétel nem készült.

2) A rendőr 2016. július 10-én írt jelentése tartalmában azonos szeptemberi jelentéssel, többletinformációt nem tartalmaz.

3) G. Á. Zs. r. ftörm. és K. K. r. törm. 2016. július 11-én kelt jelentése rögzíti, hogy július 10-én H. A. r. ftörm. intézkedését követően 18 óra 43 perckor megjelentek a helyszínen, ahol meghallgatták a panaszt, majd átvizsgálták a helyszínen található gépkocsit, amivel a panaszos állítása szerint az elkövető érkezett. A gépkocsi utasterében megtaláltak egy narancssárga nyelvű csontozó kést. A kést lefoglalták, majd feljelentési jegyzőkönyvet vettek fel F. J.-vel szemben zaklatás vétség elkövetése miatt.

4) A rendőrség megküldte a feljelentésről készült jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv a rendőri intézkedés vonatkozásában nem tartalmaz előadást, az azt megelőző eseményeket pedig a panaszbeadvánnyal azonos módon tartalmazza, így a részletes ismertetéstől a Testület eltekint.

5) A rendőrség megküldte a panaszos későbbi tanúkihallgatásairól készült jegyzőkönyveket, amelyek a rendőri intézkedés vonatkozásában nem tartalmaznak előadást, így azokfsu részletes ismertetéstől a Testület eltekint.

III.

A panaszos kifogásaival összefüggésben a Testületnek először saját hatáskörét kellett megállapítani, vagyis azt, hogy valamennyi kifogásának vizsgálatára van-e hatásköre.

A panaszos többek között azt kifogásolta, hogy a polgárőrök nem megfelelően viselkedtek, kuncogtak az intézkedés alatt.

A Testület hatáskörét az Rtv. 92. § (1) bekezdése rendezi. Eszerint akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

Ennek megfelelően a Testületnek tehát

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség, etc.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés, etc.)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás, etc.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezésből következik, hogy a Testület csupán a rendőrök intézkedéseinek, mulasztásainak jogszerűségét vizsgálja, **így nincs hatásköre az intézkedéskor jelenlevő polgárőrök tevékenységének esetleges jogszerűtlenségének a kivizsgálására.**

A polgárőrök magatartásával, eljárásával kapcsolatos panaszbeadványokat az Országos Polgárőr Szövetséghez lehet eljuttatni a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény 24.§-a alapján, amelyet a szövetség etikai bizottsága bírál el.

A Testület ugyanakkor megállapította a hatáskörét a panasz azon részében, amelyben a panaszos a rendőrök intézkedési kötelezettségét, és az Rtv. 20. §-ban előírt kötelezettségek megtartásának elmulasztását és a ruházati előírások elmulasztását kifogásolta.

V.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos jogszabályok és ORFK utasítások, intézkedések rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a panaszos és társai bejelentése alapján, illetve ennek eleget tett-e a rendőrség.

A panaszbeadvány szerint a panaszos élettársának a volt élettársának az apja ittas állapotban megjelent a panaszos lakásán, ott kiabálva, maga előtt egy kb. 15 cm pengehosszúságú kést tartva megindult a panaszos felé, a gyermek átadását követelte és a panaszos életét, testi épségét fenyegető kijelentéseket tett közben. A panaszos bemenekült az ingatlan kerítése mögé, és a vele tartózkodók időközben értesítették a rendőröket. A rendőrök kérésére a támadó fél elhagyta a helyszínt.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, büntildözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését, szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, ellátja a közbiztonságra veszélyes egyes eszközök és anyagok előállításával, forgalmazásával és felhasználásával kapcsolatos hatósági feladatokat stb.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8-9. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 170. §-a szerint a garázdaság szabálysértését valósítja meg, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotráncozást vagy riadalmat keltsen. A Btk. 339. §-ának (1) bekezdése pedig szubszidiárius tényállásként határozza meg a garázdaság bűncselekményét: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az követi el a bűncselekmény vétségi alakzatát, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotráncozást vagy riadalmat keltsen. A garázdaság büntetési tétele alapesetben két évig terjedő szabadságvesztés, minősített esetben három évig terjedő szabadságvesztés.

A zaklatás tényállását a Btk. 222. § rögzíti. Eszerint:

(1) Aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetve mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, őt rendszeresen vagy tartósan háborgatja, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki félelemkeltés céljából

a) mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget, vagy

b) azt a látszatot kelti, hogy más életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következik be, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a zaklatást

a) házastársa, volt házastársa, élettársa vagy volt élettársa sérelmére,

b) nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve

c) hatalmi vagy befolyási helyzetével visszaélve

követi el, az (1) bekezdésben meghatározott esetben két évig, a (2) bekezdésben meghatározott esetben büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

a) A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi / szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen a bejelentésben előadottak felvethették a fent megjelölt jogellenes cselekmények – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

b) A Testület ezt követően abban foglalt állást, hogy a fenti intézkedési kötelezettséget a rendőrség jelen ügyben megfelelően teljesítette-e.

A rendőri jelentések szerint először a bejelentővel vették fel a kapcsolatot, meghallgatták. Ezután a panaszos és családtagjai által megjelölt irányba elindulva a támadó (F. J.) keresésére indult a rendőr, de tanúkat, illetve a támadót nem talált abban az irányban. Ezután kihallgatta a F. J. helyszínen tartózkodó, láthatóan ittas testvérét, majd a tanúvallomások rögzítése végett visszament a panaszosékhoz, akik nem voltak együttműködőek, kritizálták az intézkedést.

A panaszosi és a rendőrség beadvány megegyezik abban, hogy a helyszínre érkező rendőr felvette a kapcsolatot a bejelentővel és családjával, megpróbálta őket meghallgatni az eset kapcsán. A panaszbeadványból magából is kitűnik, hogy a panaszosék kifogásolták, hogy a rendőr őket hallgatja meg, ahelyett, hogy a támadóként fellépő F. J-t próbálná meg felderíteni a környéken. A panasz és a rendőri előadás abban is megegyezik, hogy a rendőr azt a tájékoztatást adta, hogy a zaklatás tényállása merül fel az ügyben, és aláíratatta a panaszossal a magánindítványról szóló nyilatkozatot.

A Testület álláspontja szerint a rendőr eljárása megfelelt a hatályos szabályozóknak, akkor, amikor először a bejelentővel vette fel a kapcsolatot tisztázva a bejelentés tartalmát, mivel a segélyhívón keresztül elérhető Hívásirányító Központ csupán a leglényegesebb információkat rögzíti. A történeti tényállás felállításához pedig szükséges az ezen túlmenő adatok begyűjtése és rögzítése, mert csak ezek ismeretében mérlegelhetők a rendelkezésre álló lehetőségek, és foganatosítható a helyes rendőri intézkedés. A panaszos és a rendőr előadása megegyezik tekintetben is hogy támadóként fellépő F. J. a rendőr kiérkezésekor a helyszínt már elhagyta, így a panaszos és a családja ekkor már nem volt közvetlen életveszélyben, illetve fenyegetésnek kitéve. Amennyiben ilyen közvetlen veszély a rendőri jelenlét idejében fennállt volna, a rendőrnek elsődlegesen ezt a veszélyhelyzetet kellett volna elhárítania, majd feltárni a körülményeket, ám mivel a jelen esetben ilyen veszélyhelyzet nem volt, a Testület álláspontja szerint helyesen döntött akkor, amikor a körülményeket tárta fel először, különös

tekintettel a Szabs. tv. 175.§ (2) bekezdésében meghatározott valótlan bejelentés szabálysértési tényállására.

A Testület álláspontja szerint a rendőr helyesen mérte fel a helyszínen tapasztalt tények alapján az F. J. által megvalósított cselekmény büntetőjogi relevanciáit és helyes volt az a tájékoztatása, hogy a férfi magatartása a zaklatás bűncselekmény gyanúját veti fel, illetve ennek megfelelően helyesen járt el a magánindítványról szóló tájékoztatás megadásával és a nyilatkozat kitöltésével [Szolgálati Szabályzat 8. § (2) bekezdés]. A garázdaság és a zaklatás cselekménye között túl a célzat és a védett jog tárgy különbözősége mellett az a legfőbb különbség, hogy míg az előbbinél bekövetkezett személy vagy dolog elleni erőszaknak kell megvalósulnia a megállapíthatósághoz, addig a zaklatás már ennek a személy elleni erőszaknak a kilátásba helyezésével, a fenyegetéssel is megvalósul.

A Testület álláspontja szerint szintén megfelelően járt el akkor a rendőr, amikor a tények feltárása után bejelentők által megjelölt irányban megpróbálta megtalálni az állítólagos elkövetőt, illetve, amikor a helyszínen jelenlévő személyeket az adataik rögzítése végett igazoltatta, továbbá amikor a helyszínen lévő, a cselekményben érintett gépkocsi átvizsgálása végett intézkedett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőr megfelelően eleget tett az intézkedési kötelezettségének, ezért **nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem azonosította magát az intézkedés kezdetén, hanem csupán a végén, a kérésére adta meg a nevét és a jelvéyszámát.

A rendőri jelentés szerint az intézkedés megkezdésekor a bejelentő részére a nevét, jelvéyszámát és a szolgálati helyét nem közölte, tekintettel arra, hogy a bejelentésben testi sérülés okozására alkalmas eszköz is szerepelt. A későbbiekben pedig a panaszosék nem együttműködő magatartása miatt maradt el a közlése. Az intézkedés végén azonban azokat közölte és a panaszosék rögzítették is.

Az Rtv. 20. (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-a szerint az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület elfogadta azt a rendőri hivatkozást, hogy az időmúlás veszélye és a bejelentésben szereplő cselekmény jellege miatt mellőzte az intézkedés kezdetén az azonosítást. A panaszosi és a rendőri előadás abban megegyezik, hogy az azonosításra az intézkedés végén sor került, így a Testület álláspontja szerint megfelelően azonosíthatóvá vált a rendőr, ami a jogorvoslati joga érvényesíthetőségének egyik legfőbb garanciája.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az azonosítás körében nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem viselt sapkát.

A belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek egyenruha-ellátásra jogosult személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról, valamint a különleges foglalkoztatási állomány ruházati-, fegyverzeti-, kényszerítőeszköz és világítástechnikai felszereléséről szóló 14/2016. (V. 10.) BM rendelet 2. számú melléklete szerint a rendőri egyenruha részét képezik a különféle rendőrsapkák (pilótka, tányérsapka stb.).

A Testület utal továbbá az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv Öltözködési Szabályzatának kiadásáról 2/2014. (II. 12.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) 19. pontja szerint a szolgálati előjáró engedélye alapján a rendőr, ha azt a körülmények (szolgálati feladat jellege, időjárás stb.) indokolják, a sapkáját leveheti. Az öltözeti könnyítésre okot adó körülmények megszűnését követően a könnyítést meg kell szüntetni. Az ORFK utasítás mellékletei tartalmazzák a szolgálati egyenruha összetevőit, aminek minden esetben része a rendőrsapka (pilótka, tányérsapka, téli sapka).

A rendelkezésre álló bizonyítékok miatt a Testület nem tudta pontosan rekonstruálni az eseményeket, mivel a rendőr már nem emlékezett, hogy viselt-e sapkát, továbbá a rendőrség arra vonatkozóan nem tett előadást, hogy a kérdéses júliusi napon volt-e engedélyezve öltözeti könnyítés.

Ugyanakkor a ruházat hiányos voltának a Testület álláspontja a de minimis (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján csak akkor van alapjogi relevanciája, azaz annak hiányos volt csak akkor tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, ha a hiányzó öltözők az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoz (pl. névkitűző, azonosítószám, jelvény stb.). A rendőrsapka önmagában nyilvánvalóan nem ilyen – a későbbi jogérvényesítést elősegítő, a rendőr azonosítását szolgáló – öltözeti elem.

Mindezek alapján tehát a panaszost még az esetben sem érte volna jogsérelem a Testület álláspontja szerint, amennyiben kétséget kizáróan megállapítható lenne előadásának valósága, hiszen a rendőrsapka viselésének elmulasztása önmagában nem alkalmas alapjogi sérelem okozására.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a rendőr esetlegesen – a panaszban megjelölt módon – hiányos öltözete miatt.

V.

A Testület álláspontja szerint a rendőr megfelelően eleget tett az intézkedési kötelezettségének, illetve nem mulasztott az azonosítása során, így nem sérült a panaszos

tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület álláspontja szerint szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a rendőr esetlegesen – a panaszban megjelölt módon – hiányos öltözete miatt.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. március 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök

dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET